

Sveriges Apoteksförenings remissvar Europeiska kommissionens förslag på förordning Critical Medicines Act

Sveriges Apoteksförening har inbjudits att komma in med synpunkter på Critical Medicines Act från EU-kommissionen. Då de ökade rest- och bristsituationerna är något som får stor påverkan på apotekens verksamhet välkomnar vi detta initiativ.

Föreningen ser positivt på att utnyttja unionens styrka för att förbättra tillgängligheten till läkemedel. Utmaningen med ökade rest- och bristsituationer är något som inte är unikt för Sverige och där orsakerna i många fall ligger utanför landets gränser. Sveriges möjligheter som nation att öka tillgängligheten med ökad inhemsk produktion och egen lagerhållning är begränsade. Den fria marknaden i Europa är i grunden positiv och bör utnyttjas för detta ändamål.

Föreningen vill också framhålla att det är viktigt att insatser som sker nationellt och på EU-nivå koordineras. De lageruppbyggnader som föreslås bör ske succesivt och med god samordning mellan länder så att uppbyggnaden i sig inte orsakar brister i enskilda länder i unionen eller i Europa som helhet. Vi ser också att samtliga insatser för att koordinera tillgång till läkemedel inom EU koordineras. Den nu föreslagna gruppen bör samordnas med, eller helst helt vara samma som, befintliga grupperingar som Medicines Shortages Steering Group. Även olika typer av listor som tas fram i detta arbete behöver vara väl koordinerade och även möjligt att koppla till vad som är aktuellt för svenska förutsättningar.

Sveriges Apoteksförening stödjer möjligheten att vid upphandling väga in kriterier som tillgänglighet och inte bara lägsta pris. Den största volymen av läkemedel i Sverige är dock inte upphandlad utan förskrivs på recept. Det blir därför viktigt ur ett svenskt perspektiv att upphandlingar i andra europeiska länder inte påverkar Sveriges tillgång till läkemedel då upphandlingsverktyget inte används för en stor del av läkemedlen som används. Systemet med Periodens Vara (PV) kan sägas vara en typ av upphandling där lägst pris redan idag tillsammans med garanterad tillgänglighet ger tillgång till marknaden. Dock är den garanterade tillgången endast en månad i taget. För en större säkerhet i tillgängligheten kan därför längre prisperioder vara en fördel.

Slutligen vill föreningen framföra att denna reglering endast rör en mindre del av problemen då de siktar på de kritiska läkemedlen. Redan idag löser apoteken restsituationer så att det inte uppstår läkemedelsbrist för den enskilde patienten. Apoteken kan göra ännu mer på området om farmaceuterna fick större mandat att byta ut läkemedel än vad som är fallet idag.

Fredrik Boström
Chefsfarmaceut, Sveriges Apoteksförening
Stockholm, 2025-06-16